

RBI-చరిత్ర, నిర్మాణం మరియు విధులు

RBI

చరిత్ర,విధులు & నిర్మాణం

RBI చరిత్ర - నిర్మాణం మరియు విధులు

భారతదేశంలోని అతి ముఖ్యమైన ఆర్థిక సంస్థలలో ఒకటి “ది రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (ఆర్బిఐ)”, దీనిని సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా అని కూడా పిలుస్తారు. ఇది అన్ని వాణిజ్య బ్యాంకుల మాతృ సంస్థ లాంటిది మరియు డబ్బును పంపిణీ చేయడం నుండి డబ్బును నియంత్రించడం వరకు మన దేశంలో డబ్బుకు సంబంధించిన ప్రతిదాన్ని నియంత్రిస్తుంది. మొత్తం మార్కెట్ ఆర్బిఐ పెట్టిన పాలసీలపై పనిచేస్తుంది. ద్రవ్యోల్బణానికి కారణం కాకుండా తగినంత డబ్బు సరఫరా ఉందని ఆర్బిఐ నిర్ధారిస్తుంది. ఆర్బిఐ యొక్క మార్గదర్శకాల ఆధారంగా బ్యాంక్ యొక్క విధులు నిర్వహించబడుతాయి మరియు ఏ బ్యాంకు అయినా దాని స్వంత నియమాలు మరియు నిబంధనలను నిర్దేశించదు. కానీ ఆర్బిఐ అంత ముఖ్యమైనది ఎలా? ఇది ఎలా ప్రారంభమైంది మరియు అవసరం ఏమిటి? ఇప్పుడే ప్రారంభించిన బ్యాంకింగ్ ఆశావాదికి ఆర్బిఐ గురించి కొన్ని అంశాలు ఈ వ్యాసంలో, ఆర్బిఐ చరిత్ర, ఆర్బిఐ నిర్మాణం, ఆర్బిఐ యొక్క విధులు మొదలైన వివరించబడింది.

ఆర్బిఐ చరిత్ర

1926 లో జాన్ హిల్టన్ యంగ్ కమిషన్ సిఫారసులపై ఆర్బిఐ చట్టం 1934 ప్రకారం రిజర్వ్ బ్యాంక్ 1935 లో స్థాపించబడింది, దీనిని రాయల్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ కరెన్సీ & ఫైనాన్స్ అని కూడా పిలుస్తారు), ఇది దేశంలోని కేంద్ర బ్యాంకు మరియు జాతీయీకరణ చేయబడింది 01 జనవరి 1949 మరియు అప్పటి నుండి ఇది పూర్తిగా భారత ప్రభుత్వానికి చెందినది. ప్రారంభంలో రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా యొక్క సెంట్రల్ ఆఫీస్ కలకత్తాలో స్థాపించబడింది, కాని తరువాత దానిని శాశ్వతంగా ముంబైకి 1937 లో మార్చారు.

ఆర్బిఐ యొక్క విధులు:

- కరెన్సీ జారీ: భారతదేశంలో ఆర్బిఐ గవర్నర్ సంతకాలతో కరెన్సీ నోట్లను జారీ చేసే ప్రధాన మరియు ఏకైక అధికారం ఆర్బిఐ కి ఉంది. దేశవ్యాప్తంగా ఆర్బిఐ కరెన్సీని పంపిణీ చేస్తుంది.
- ప్రభుత్వానికి బ్యాంకర్: ఆర్బిఐని ప్రభుత్వానికి బ్యాంకర్ అని కూడా పిలుస్తారు, ఎందుకంటే ఇది ఒక పరికరం సహాయంతో ప్రభుత్వానికి రుణం మరియు ద్రవ్య సహాయం అందిస్తుంది.
- బ్యాంకర్ల బ్యాంకు: ఇతర బ్యాంకులకు అవసరమైనప్పుడల్లా ద్రవ్య సాధనాల ద్వారా సకాలంలో రుణ సరఫరా ను అందించడం మరియు తద్వారా బ్యాంకులకు ఆర్థిక సహాయం అందించడం, రుణదాతగా వ్యవహరించడం ఇది చేసే ముఖ్యమైన విధి. ఇది ఎగుమతి క్రెడిట్ రీఫైనాన్స్, లిక్విడిటీ అడ్జస్ట్మెంట్ ఫెసిలిటీ మరియు MSF లను కూడా అందిస్తుంది.
- బ్యాంకుల కంట్రోలర్: ఇతర బ్యాంకులను నియంత్రించడం మరియు వాటిని నిర్దేశించిన మార్గదర్శకాల ఆధారంగా నియంత్రించడం సెంట్రల్ బ్యాంక్ యొక్క గొప్ప అవసరం, తద్వారా గుణాధిపత్యం ఉండదు మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క అన్ని రంగాలకు సకాలంలో రుణాలు లభిస్తుంది. బ్యాంకుల కంట్రోలర్గా ఆర్బిఐ ఆదేశాలు జారీ చేస్తుంది, తనిఖీ (ఆన్-సైట్ అలాగే ఆఫ్-సైట్)ని నిర్వహిస్తుంది మరియు నిర్వహణ నియంత్రణను అమలు చేస్తుంది.
- క్రెడిట్ కంట్రోలర్: మార్కెట్లో ద్రవ్యత ఆర్బిఐ చేత నిర్వహించబడుతుంది, ఎందుకంటే ఇది వడ్డీ రేట్లు (బ్యాంక్ రేట్లో సహా) మరియు ఎంపిక చేసిన రుణాల నియంత్రణలను పరిష్కరించగలదు. నగదు నిల్వ నిష్పత్తిలో మార్పు, సెక్యూరిటీలపై మార్జిన్ నిబంధన, నిర్దేశిత రుణ మార్గదర్శకాలు వంటి మొదలైన వివిధ ద్రవ్య సాధనాలు ఈ ప్రయోజనం కోసం ఉపయోగించబడతాయి.
- నిర్వహణ: భారతీయ కరెన్సీ యొక్క బాహ్య విలువతో పాటు అంతర్గత విలువను నిర్వహించడానికి కూడా ఆర్ బిఐ బాధ్యత వహిస్తుంది. విదేశీ మారక నిల్వలను నిర్వహించడం ఆర్ బిఐ చేతిలో ఉంది మరియు విదేశీ మారక ద్రవ్య నిర్వహణ చట్టం కింద విదేశీ మారక ద్రవ్య లావాదేవీలను నియంత్రించడానికి విస్తృత అధికారాన్ని కలిగి ఉంది.

ఆర్బిఐ నిర్మాణం

రిజర్వ్ బ్యాంక్ వ్యవహారాలు సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్ల విస్తృత ప్యానెల్ చేత నిర్వహించబడతాయి. బోర్డులోని కొంతమంది సభ్యులను రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా చట్టానికి అనుగుణంగా భారత ప్రభుత్వం నియమిస్తుంది. వారు నాలుగు సంవత్సరాల కాలానికి నియమించబడతారు / నామినేట్ చేయబడతారు

అధికారిక డైరెక్టర్లు:

Full Time : గవర్నర్

ప్రస్తుతం:

- శక్తికాంత దాస్ (గవర్నర్)
- శ్రీ డాక్టర్.ఎ.డి. పాత్రా (డిప్యూటీ గవర్నర్)
- శ్రీ ఎం.కె. జైన్ (డిప్యూటీ గవర్నర్)
- శ్రీ బి.పి. కనుంగో (డిప్యూటీ గవర్నర్)

ఆర్బిఐ అనుబంధ సంస్థలు:

పూర్తిగా యాజమాన్యం: డిపాజిట్ ఇన్సూరెన్స్ అండ్ క్రెడిట్ గ్యారంటీ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (DICGC), భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంక్ నోట్ ముద్రాన్ ఫైవేట్ లిమిటెడ్ (BRBNMPL)

ఆర్బిఐకి సంబంధించిన ఇతర ముఖ్యమైన వాస్తవాలు:

- ఆర్బిఐ సాధారణ ప్రజల నుండి డిపాజిట్లను స్వీకరించే విధిని నిర్వహించదు.
- ప్రధాన రుణ రేటును వ్యక్తిగత బ్యాంకుల ఆర్బిఐ నిర్ణయించదు.
- బ్యాంక్ రేటు, రెపో రేటు, రివర్స్ రెపో రేటు & నగదు నిల్వ నిష్పత్తి అను ఈ రేట్లను నిర్ణయించే బాధ్యత ఆర్బిఐకి ఉంది
- ఆర్బిఐ యొక్క పరికరాలలో ఒకటి ఆర్బిఐ యొక్క పరిమాణాత్మక సాధనాలు - బ్యాంక్ రేటు విధానం, నగదు నిల్వ నిష్పత్తి మరియు చట్టబద్ధమైన ద్రవ్య నిష్పత్తి.
- ఆర్బిఐ నిర్దేశించిన ద్రవ్య విధానం యొక్క లక్ష్యం ద్రవ్యోల్బణాన్ని నియంత్రించడం
- నాణేల పరిమాణం GOI చే నిర్ణయించబడుతుంది.

- ప్రస్తుతం భారతదేశంలో కరెన్సీ నోట్ జారీ చేయడానికి ఉపయోగించే విధానం కనీస రిజర్వ్ సిస్టమ్. నోట్ల జారీ కోసం ఆర్ బిఐ కనీస 200 కోట్ల రూపాయల కనీస నిల్వలను కలిగి ఉండాలి, వీటిలో రూ. 115 కోట్ల కంటే తక్కువ బంగారంలో ఉంచబడుతుంది.
- ఆర్బిఐ యొక్క చిహ్నం పాంథర్ మరియు పామ్ ట్రీ.
- చింతామన్ ద్వారకనాథ్ దేశ్ముఖ్ (సి డి దేశ్ముఖ్)-1949 లో ఆర్బిఐ జాతీయీకరణ సమయంలో ఆర్బిఐ యొక్క మొదటి భారత గవర్నర్.
- కె.జె.ఉదేశి-ఆర్బిఐ యొక్క మొదటి మహిళా డిప్యూటీ గవర్నర్.

మరికొంత ఉచిత స్టడీ మెటీరియల్ పొందండి:

మే నెల వారి కరెంట్ అఫైర్స్ PDF తెలుగులో	మే నెలవారి కరెంట్ అఫైర్స్ PDF English లో
జూన్ నెలవారి కరెంట్ అఫైర్స్ PDF తెలుగులో	ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ GK PDF
తెలంగాణ స్టేట్ GK PDF	తెలుగు లో Static, Banking, Computer Awareness PDF

adda247

తెలుగు

TELUGU

Join శాతవాహన బ్యాచ్
ఫర్ APPSC/ఏపీపీఎస్సీ
గ్రూప్-2

Starts July 12, 2021

9 AM to 12 PM

TELUGU

Join కాకతీయ బ్యాచ్
ఫర్ TSPSC గ్రూప్-2

Starts July 12, 2021

9 AM to 12 PM

TELUGU	BILINGUAL
AP & TS మెగా ప్యాక్ Live Classes, Videos Course, Test Series AP & TS state exams, SSC, BANK, RAILWAYS exams 24 Months Validity	APPSC Prime Test Pack APPSC Police Others 100+ Total Tests 12 Months Validity

